

Teuvo Pohjolainen

Harjoittelukoulut tutkimuskouluina

Harjoittelukoulun tehtävät

- Opettajankoulutustehtävä
  - Suomalaisen opettajankoulutuksen yksi erityisvahvuus kansainvälisesti arvioituna on ohjatun opetusharjoittelun harkittu asema opettajankoulutuksen opetus suunnitelman kokonaisuudessa.
  - Opetusharjoittelulla on opettajan arkityöhön ja työskentelytapojen tutustumisen lisäksi suunniteltu tehtävä opettajan ammattitaidon kehittämisessä ja kehittymisessä. Koulutusohjelmien eri osien ja vaiheiden kokonaisuudeksi integroimisessa ohjattu opetusharjoittelu ei ole poikkeus siinä mielessä, että integroimisen varmistamiseksi siihen on kiinnitettävä aktiivisesti huomiota.

Harjoittelukoulun tehtävät

- Opetusharjoittelu toteutuu käytännössä jo nyt varsin monipuolisesti. Toisaalta monipuolisuus ei koske kaikkea opetusharjoittelua eikä kaikkia opettajankoulutusyksiköitä. Joissakin tapauksissa kaikki harjoittelu tapahtuu harjoittelukouluissa ja joissakin tapauksissa kaikki harjoittelu tapahtuu kenttäkouluissa.
- Mikäli halutaan varmistaa entistä monipuolisempi opetusharjoittelu opettajankoulutusjärjestelmässämme, olisi se varmistettava osoittamalla sille riittävät resurssit ja sisällytettävä monipuolisuus, käytännössä opetusharjoittelun yhteismalli, opettajankoulutusohjelmaan. Kenttäharjoitteluun on jouduttu toistaiseksi enemmän käytännön syistä kuin tarkoitushakuisesti, siitä saadut positiiviset kokemukset rohkaisevat yhteismallin vakiinnuttamiseen.

Harjoittelukoulun tehtävät

- Ohjatun opetusharjoittelun organisoiminen on luonteeltaan pääasiassa hallinnollista, mutta se tarjoaa joka tapauksessa kehykset opettajankoulutusyksiköille opetusharjoittelun sisällölliseen toteuttamiseen ja kehittämiseen. Tässä tehtävässä kullakin opettajankoulutusyksiköllä on itsenäinen vastuu ja sen mukanaan tuomat haasteet.

Harjoittelukoulujen tulevaisuus

- Harjoittelukoulujen kehittämissä näkymänä voidaan nähdä toiminnan suuntautuminen entistä enemmän tutkimus- ja kokeilukouluiksi lisäämällä yhteistyötä opettajankoulutusyksiköiden sekä ainelaitosten ja tiedekuntien kanssa.
- Tämä vaatii harjoittelukoulun opettajien työtehtävien harkintaa sisällyttämällä siihen opetus- ja ohjausvelvoitteiden lisäksi muita toimintoja.

Harjoittelukoulut uudessa yliopistoympäristössä

- Harjoittelukoulujen ympärillä vellonut keskustelu
- Talousrealismi ja uudet paineet
- Pelastautumissuunnitelmat
  - Tiukempi integroituminen yliopistojen toimintaan
  - Tarpeellisuuden osoittaminen ja jatkuva todistaminen
  - Osallistuminen yliopiston ydintehtäviin

Harjoittelukoulun tulevaisuus

- Harjoittelusta hankitun palautteen perusteella näyttää siltä, että pedagogisen ajattelun kehittyminen ja tutkivan otteen omaksuminen sekä niiden yhdistäminen käyttöteoriaksi on vaativa tavoite. Sen saavuttaminen toteutuu opetusharjoittelun osalta parhaiten yhdistämällä opettajankoulutuslaitoksen tutkimusasiantuntemus harjoittelukoulujen ja kenttäkoulujen käytännön asiantuntemukseen.

Harjoittelukoulu tutkimuskouluna

- Jo nyt tutkimusta monella tavoin
- Ei pelkkä tutkimuksen kohde, vaan myös aktiivinen tutkija ja tutkimuksen kehittäjä
- Potentiaalia ja osaamista on suurin määrin
- Vuorovaikutuksessa tutkimusaiheiden ja metodien kehittämiseen
- Tutkimustulosten testaaminen käytännössä
- Tutkimustiedon levittäminen
- Kansainvälinen missio